

Å VEKSE OPP / Å BLI VAKSEN**Tverrfaglege tema:**

- Folkehelse og livsmeistring

Kompetansemål:

- skildre og reflektere over eigen bruk av lesestrategiar i lesing av skjønnlitteratur og sakprosa
- lage samansette tekstar og grunngje val av uttrykksform
- bruke fagspråk og kunnskap om grammatikk, tekststruktur og sjanger i samtale om og bearbeiding av tekstar
- skrive tekstar med funksjonell tekstbinding og riktig teiknsetjing og meistre rettskriving og ordbøying på hovudmål og sidemål
- informere, fortelje, argumentere og reflektere i ulike munnlege og skriftlege sjangrar og for ulike formål tilpassa mottakar og medium
- utforske og reflektere over korleis tekstar framstiller unge sin livssituasjon
- kjenne att og bruke språklege verkemiddel og retoriske appellformer
- utforske språkleg variasjon og mangfald i Noreg og reflektere over haldningar til ulike språk og talespråk variantar

Tid	Innhald og tema	Arbeidsmåtar	Vurdering
6 veker	Lesestrategiar Språkleg fordjupingsemne • Introduksjon • Gjennomgang av dei 3 oppgåva/emna • Individuelt arbeid med munnleg presentasjon Språkhistorie/Språk i endring/Dialektkunnskap Sjangerkunnskap: CV og søknad	Skrive CV og søknad Lære- og lesestrategiar https://www.youtube.com/watch?v=nH8rnPAZJZw https://www.youtube.com/watch?v=flMzDQPGBi0 Skolestudio: https://www.skolestudio.no/Kontekst--Norsk--8/4ebb63c4-1309-4a5d-b64d-29cf96da0969--10%20Ressursar/view--podium--7be97c7f-da33-4fad-b77f-25cef4fa312c/ Framlegg til fleirfagleg (UNG): • matematikk • samfunnsfag • utdanningsval Fordjuping: • Folkehelse og livsmeistring	Munnleg: Framføring av språkleg fordjupingsemne Lage vlog... (t.d. om ei veke i ein ungdom sitt liv) «Jobbintervju» Skriftleg: Skrive CV og søknad hm (tilbakemelding, utan karakter) Korttekst sm: samanlikne 2 tekstar... («eksamensoppgåve»)

KRITISK TILNÆRMING			
Tverrfaglege tema: • Berekraftig utvikling • Demokrati og medborgarskap • Folkehelse og livsmeistring Kompetansemål: • skildre og reflektere over eigen bruk av lesestrategiar i lesing av skjønnlitteratur og sakprosa • lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i omsetjing frå samisk og andre språk, og reflektere over tekstane sitt formål, innhald, sjangertrekk og verkemiddel • bruke fagspråk og kunnskap om grammatikk, tekststruktur og sjanger i samtale om og bearbeiding av tekstar • bruke fagspråk og argumentere sakleg i diskusjonar, samtalar, munnlege presentasjonar og skriftlege framstillingar om norskfaglege og tverrfaglege tema • skrive tekstar med funksjonell tekstbinding og riktig teiknsetjing og meiste rettskriving og ordbøying på hovudmål og sidemål • informere, fortelje, argumentere og reflektere i ulike munnlege og skriftlege sjangrar og for ulike formål tilpassa mottakar og medium • utforske og vurdere korleis digitale medium påverkar og endrar språk og kommunikasjon • bruke kjelder på ein kritisk måte, markere sitat og vise til kjelder på ein etterprøvbar måte i eigne tekstar • kjenne att og bruke språklege verkemiddel og retoriske appellformer			
Tid	Innhald og tema	Arbeidsmåtar	Vurdering
6 veker	Kjeldekritikk/kritisk lesing: https://tenk.faktisk.no/ Fake news Skolestudio Mediekunnskap Kommunikasjon – dei retoriske appellformene: Nynorsksenteret - https://nynorsksenteret.no/ungdomsskule/lesing/retoriske-appellformer-og-spraklege-verkemiddel Lese felles roman	Lese og skrive tekstar Fake news – lage falske nyheiter, andre elevar finne ut kva som er ekte/falsk info. Framlegg til fleirfagleg: • samfunnsfag • KRLE • engelsk Fordjuping: • finne ulik vinkling i media (saktekstar)	Munnleg: Samtale, diskusjon, debatt, retorikk

KULTURMØTE**Tverrfaglege tema:**

- Folkehelse og livsmeistring
- Demokrati og medborgarskap

Kompetansemål:

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i omsetjing frå samisk og andre språk, og reflektere over tekstane sitt formål, innhald, sjangertrekk og verkemiddel
- bruke fagspråk og kunnskap om grammatikk, tekststruktur og sjanger i samtale om og bearbeiding av tekstar
- skrive tekstar med funksjonell tekstbinding og riktig teiknsetjing og meiste rettskriving og ordbøying på hovudmål og sidemål
- informere, fortelje, argumentere og reflektere i ulike munnlege og skriftlege sjangrar og for ulike formål tilpassa mottakar og medium
- utforske og vurdere korleis digitale medium påverkar og endrar språk og kommunikasjon
- kjenne att og bruke språklege verkemiddel og retoriske appellformer
- Lytte til og lese tekstar på svensk og dansk og gjere greie for innhald og språklege trekk

Tid	Innhald og tema	Arbeidsmåtar	Vurdering
6 veker	Samanlikne tekstar frå ulike kulturar (personar frå ulik kulturell bakgrunn) Svensk og dansk - samanlikne med norsk Dagerman: <i>Att döda ett barn (svensk)</i> https://www.youtube.com/watch?v=B75F1vo5864&t=371s Borgen: <i>Av en født forbryters dagbok</i> Lützen: <i>Den som flaskehalsen peger på (dansk)</i> Bringsværd: <i>Matt.18.20</i> TXT Tekst i samtidskontekst - Å lese i desember (Nynorsksenteret). Samanlikne to tekstar "Den vesle jenta med svovelstikkene" og "Guten med mobiltelefonen" Lesarinnlegg: Eit sviktande hjarte (Nynorsksenteret)	Studere/samanlikne norsk, svensk og dansk Skriving av mikronoveller	Valfritt: munnleg og/eller skriftleg vurdering Skriftleg: Tentamen hm og sm

KONFLIKTAR**Tverrfaglege tema:**

- Demokrati og medborgarskap
- Folkehelse og livsmeistring

Kompetansemål:

- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i omsetjing frå samisk og andre språk, og reflektere over tekstane sitt formål, innhald, sjangertrekk og verkemiddel
- bruke fagspråk og kunnskap om grammatikk, tekststruktur og sjanger i samtale om og bearbeiding av tekstar
- skrive tekstar med funksjonell tekstbinding og riktig teiknsetjing og meiste rettskriving og ordbøying på hovudmål og sidemål
- informere, fortelje, argumentere og reflektere i ulike munnlege og skriftlege sjangrar og for ulike formål tilpassa mottakar og medium
- kjenne att og bruke språklege verkemiddel og retoriske appellformer
- Samanlikne og tolke romanar, noveller, lyrikk og andre tekstar ut i frå historisk kontekst og eiga samtid
- beskrive og reflektere over eigen bruk av lesestrategiar i lesing av skjønnlitteratur og sakprosa
- utforske og reflektere over korleis tekstar framstiller livssituasjonen til unge
- bruke kjelder på ein kritisk måte, markere sitat og vise til kjelder på ein etterprøvbart måte i eigne tekstar
- bruke fagspråk og argumentere sakleg i diskusjonar, samtalar, munnlege presentasjonar og skriftlege framstillingar om norskfaglege og tverrfaglege tema

Tid	Innhald og tema	Arbeidsmåtar	Vurdering
6 veker	Tekstar som omhandlar konflikt. Argumentasjon/å finne argument for og imot ulike saker/tema Terje Torkildsen; Heimealeine festen (novelle) https://nynorsksenteret.no/ungdomsskule/skjonnlitteratur/heime-aleine-fest-ei-novelle-av-terje-torkildsen Litterært emne Sjangerkunnskap + verkemiddel i novelle (Nokre tekstar i neste periode: repetering...) Grieg: Sprinterne Øverland: Du må ikke sove Nedreaas: Kruttrøyk Mutaev: Soldaten som ikke skjøt Bjørnson: Faderen Skram: Karens jul Ibsen: Et dukkehjem (utdrag)	Lese og skrive tekstar, dramatisere, argumentere Framlegg til fleirfagleg: samfunnsfag Fordjuping: litterært emne	Munnleg: Dramatisering Legge fram det litterære fordjupingsemnet Skriftleg: korttekst - samanlikne

	Økland: Black & Decker https://www.youtube.com/watch?v=kxmXrUND7ig		
--	---	--	--

LITTERATUR GJENNOM TIDENE**Tverrfaglege tema:**

- Demokrati og medborgarskap

Kompetansemål:

- uttrykke seg i ulike sjangrar og eksperimentere med sjangrar på kreativ måte
- bruke fagspråk og kunnskap om grammatikk, tekststruktur og sjanger i samtale om og bearbeiding av tekstar
- skrive tekstar med funksjonell tekstbinding og riktig teiknsetjing og meiste rettskriving og ordbøying på hovudmål og sidemål
- informere, fortelje, argumentere og reflektere i ulike munnlege og skriftlege sjangrar og for ulike formål tilpassa mottakar og medium
- lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk og i omsetjing frå samiske og andre språk, og reflektere over tekstane sitt formål, innhald, sjangertrekk og verkemiddel
- kjenne att og bruke språklege verkemiddel og retoriske appellformer
- skildre og reflektere over eigen bruk av lesestrategiar i lesing av skjønnlitteratur og sakprosa
- bruke kjelder på ein kritisk måte, markere sitat og vise til kjelder på ein etterprøvbbar måte i eigne tekstar

Tid	Innhald og tema	Arbeidsmåtar	Vurdering
6 veker	litteraturhistorie - tidslinje over dei litterære periodane (samanlikne periodane) --> Neste periode	Lage tidslinje (litteraturhistorie) --> Neste periode Samanlikne tekstar frå ulike periodar	Munnleg: Samtalar/diskusjonar kring litteratur Skriftleg: Skruddagar hm og sm

Repetisjon - Periode 6			
Tverrfaglege tema: • Demokrati og medborgarskap • Folkehelse og livsmeistring • Berekraftig utvikling Kompetansemål: Alle kompetansemåla			
Tid	Innhald og tema	Arbeidsmåtar	Vurdering
6 veker	Munnleg "prøve-eksamen" Repetere litteratur, dialektkunnskap og språkhistorie	Dramatisering av ulike tekstar Fordjuping: • "prøve-eksamen" (fordjupe seg i eitt tema)	Munnleg: • "prøve-eksamen" (trekke tema) • dramatisering